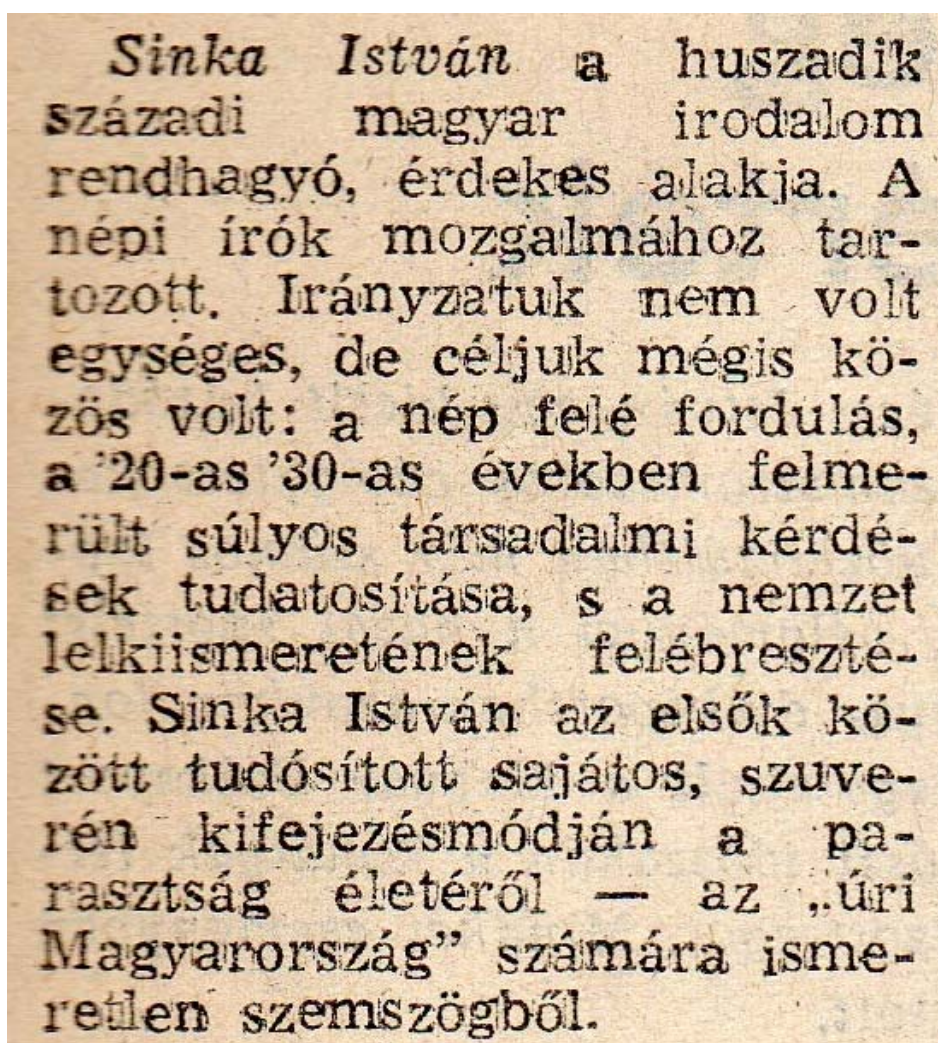

Virághalmy Lea: Az opál mezők lovasa

In: Egyetemi Lapok. Budapest, ELTE, (29) 1987 (16) p.7

A tanulmány felvéve „A magyar irodalom és irodalomtudomány bibliográfiája / Országos Széchényi Könyvtár ; főszerk. Pajkossy György ; szerk. Lichtmann Tamás [et al.]. Budapest : OSZK, 1979-2000.“ „Dobó Katalin: A magyar irodalomtudomány bibliográfiája, 1987“ c. kiadványába (p.124) - http://epa.oszk.hu/01300/01361/00001/pdf/1989_1-2_021-176.pdf

VIRÁGHALMY Lea: Az opál mezők lovasa. = EgyL 1987.16. sz. 7. Hozzászólás:
Medvigy Endre = EgyL 1987. 18. sz. 6.; Virághalmy Lea = uo.; Szalai Pál = uo.

Sinka István a huszadi-
századi magyar irodalom
rendhagyó, érdekes alakja. A
népi írók mozgalmához tar-
tozott. Irányzatuk nem volt
egységes, de céljuk mégis kö-
zös volt: a nép felé fordulás,
a '20-as '30-as években felme-
rült súlyos társadalmi kérdé-
sek tudatosítása, s a nemzet
lelkiismeretének felébreszté-
se. Sinka István az elsők kö-
zött tudósított sajátos, szu-
veren kifejezésmódján a pa-
rasztság életéről — az „úri
Magyarország” számára isme-
retlen szemszögből.

Útkeresésének időszakában fennkölt hangú, himnikus verseket írt, ezeket bíbor-ezüst-arany ragyogás jellemezte. 1935-ben szólalt meg a valódi, egyéni hangja a „Pásztorének” című kiseposzban. A népi kultúra archaikus rétegéhez való közeledése műveinek nagy szerkezeti változását is jelentette. Kötött formára tért át, így a balladai műfajban születtek legnagyobb alkotásai. Tornai József így ír balladáiról: „.... az első olvasáskor eredendőbbnek, nyersebbnek, népköltészetibbnek láttam őket, mint akár a számomra legszebb, legfájdalmasabb Arany-balladákat: a Tengerihántást, a Vörös Rébéket vagy a Tetemrehívást... Most aztán, hogy nemrégien megjelentek a *Kormos István* válogatta Sinka-versek, és me-

gint rá kellett ébrednem: kellő válogatásban ez a pásztorként fölnőtt költőnk egyúttal a modern magyar líra legkülönösebb értéke is — újra elővettem az 1943-ban kiadott Balladáskönyvet... A balladák szövege éppúgy ragyogott, vonzott, remegtetett, mint annak előtte. Ugyanazt mondhatnám tehát, mint akkor, ifjonti fölismeréssel, borzongással: népinek, vádlónak, ősinek érzem őket."

Sinka István nehézsorsú, kevésbeszédű, zárkózott, de

mélyérzésű művész volt. A középiskoláig sem jutott el, tüdőbajos édesapja és bátyja korai halála miatt már tizenkét éves korában munkába kellett állnia. Mint minden érző ember, ő is nehezen tűrte a megpróbáltatásokat, és a kudarcokat. Sajnos volt benne része elég. Első szerelme, Katona Zsuzska korán meghalt. Felesége, Papp Piroska elvesztése szinte gyó-

gyíthatatlan sebet ejtett rajta. Második, Péczely Katóval kötött házassága hamar elromlott. Úgy tűnik, feledést számára csak Szín Magdi tudott hozni.

Megértő barátai a népi írók közül kerültek ki. Ők — *Veres Péter és Szabó Pál* — hasonló nagy östehetségek voltak. Sinka munkássága az övékével egyenrangúnak tekinthető — neve mégis kevésbé ismert. Ez műveinek megjelenési nehézségeivel magyarázható. Első kötetét a Szeghalmi Péter András Gimnázium adta ki, 1933—34-ben. A „Pásztorének” a Felvidéki Kazinczy Szövetség jóvoltából látott napvilágot. Emberhez méltó életet csak 1939 után kezdhették élni. Ekkor karolta fel őt Püski Sándor,

és a Magyar Élet kiadónál majdnem minden addigi művét megjelentette. Leghíresebbé a „Vád” című gyűjteményes verseskötete vált.

„Láztítottam a bivalyost
s úgy szórtam bele a lázat,
hogy a szeme bogarán már
lángoltak a cselédházak.
Lángoltak és porig égetek,
tűzbe veszett sok ócska lom,
s a cselédházak cselédvackán
füstölt a póri fájdalom...”

„A versbéli izgatásra a hatalom csak 1940-ben figvelt fel. Ekkor a királyi ügyész, az uri rendet Sinkától féltve, majdnem teljes oldalnyit törölt a Vád kötet II. kiadá-

sából, a „De enyém ám a hősiesség”-ból. A kényszerű rövidítést új tördeléssel, új szedéssel a nyomda cinkosan leplelezhetette volna. A kiadót és a nyomdát egyaránt dicséri, hogy nem így történt. A hosszú elbeszélő költemény megszakad, a könyv 138. oldala négy sort nem számítva üresen marad. A feltűnő kaszt-ráció után a 139. oldalon mégiscsak befejeződik a vers” — írja Medvigy Endre irodalomtörténész a Forrásban.

Sinka sajtókapcsolatai jelentősek voltak. Már 1932. május elsején megjelent két himnusz a *Bajcsy-Zsilinszky Endre* lapjában, a Szabadságban. Részt vett a népi írók egyik folyóiratának, a „Kelet Népé”-nek alapításában. Nyugodtan mondhatjuk, hogy itt vált markáns költővé.

Sinka egyik negyvenes évek elején megjelent verseskötete, a „*Denevérek honfoglalása*” nagy vihart kavart. Ebben a költeményben, előítéletet tanúsít a „jövevények” iránt. Tény az, hogy Biharban és Békésben a bérlők többsége német, vagy zsidó származású volt. Márpedig egy örök-ké éhes, árva kisbojtár, aki soha nem tanult sem filozófiát, sem különböző esztétikai, társadalmi elméleteket, egy mindenki által megrugdosott cseléd dühe, vajon ki ellen fordulhat, ha nem a nagybirtokosok és a bérlők ellen?

Tornai József a Kortársban megjelent cikkében ezt idézi Páskándi Géza egyik tanulmányából: Weiss Mannfrédnek volt annyi esze, hogy tudja: a munkások nem azért tüntetnek ellene, mert zsidó, hanem azért, mert nagytőkés, kizsákmányoló." Tehát Sinka művészetét nem a ritka negatív hangok jellemzik, hanem a kor népi-nemzeti radikalizmusa.

A negyvenes években Darvas Józseffel, Nagy Istvánnal, Veres Péterrel és Püski Sándorral együtt járta az országot, irodalmi esteket tartottak, melyeknek — természetesen — politikai célkitűzése is volt. Egyik ilyen esten, Szabadkán, 1942-ben Sinka elszavalta „A pór megszólal a magyar úriszék előtt” című versét. A bácskai főispán tettéért” kishíján letartóztatta. Ő maga nem tartozott a felszólalók közé, de versei fel-

olvasása révén sokban hozzájárult a találkozó érzelmi, hangulati kiteljesedéséhez. Csoóri Sándor egyik tanulmányában említi, hogy Sinka István ellenezte Magyarország szereplését a II. világháborúban, sőt, elsőként írt a Doni katasztrófáról. 1945 után helyzete bizonytalanná vált, de a Rajk-perig részt vett a magyar szellemi életben. Ebben az időszakban előbb a Kisgazdapárt, aztán 1947. március 15-től a Nemzeti Parasztpárt vállalta Sinkát. 1948-ban kö-

zölték egyik versét Mindszenty ellen, a Parasztpárt lapjában, a Szabad Szóban. 1949-ben Sötér István „Négy nemzedék” címmel antológiát jelentetett meg, amelyben hat Sinka-vers is szerepelt. A koalíciós időkben önálló kötete nem jelent meg. Elhallgatott. Az ötvenes években

megélhetését barátai biztosították. 1954-ben a „Hét évszázad magyar versei” című antológia szerkesztésére készülődtek. Az Irodalmi Újság előzetesben közölte, hogy Sinka-versek is megjelennek az antológiában. Nem így történt. Sinka István nem járult hozzá egy versének közléséhez sem, mivel nem kívánta azonosítani magát a Rákosi-rendszer művelődéspolitikájával. 1956 nyarán — bár nem kérte — felvették az Írószövetségbe. Ősszel az Új Magyarországon jelentek meg versei, később ('57-ben) a Földművelőben, a Szabad Földben, végül az Élet és Irodalomban és számos más lapban is. Alacsony példányszámban, vékonyka kötetei kerültek kiadásra 1961-ben (Eltűnik a hóri domb, Végykarodra idő, Mesterek uccája). Főműve a Szigetek könyve, mely Veres Péter Balogh családjával hasonlítható össze. Vezérgondolata: az erkölcsi tanulságok átmentése.

A Szigetek könyve Sinka irodalmi végrendeletének megfelelően csak posztumusz kiadásban jelent meg, 1972-ben. Öregkori művei közül kiemelkednek biblikus versei. A Biblia fontos szerepet töltött be életében: kisbojtárként gimnáziuma-egyeteme, magabafordulásainak idején pedig vigasztalója volt.

Sinka István 1969-ben távozott el közülünk. Mi minden történt halála óta? Születésének nyolcvanadik évfordulóját 1977-ben ünnepelte a magyar szellemi élet. Ekkor jelent meg *Görömbei András* monográfiája, és „A magyar irodalom gyöngyszemei” sorozatban a Kormos István válogatta, mintegy kétszáz lírai verse. Még ebben az évben a *Forrás* szeptemberben tematikus számot jelentetett meg, az Egyetemi Színpad pedig „Fekete bojtár” címmel elő-

adást rendezett. A későbbi években megjelent *Pomogáts Béla* könyve a népi lírikusok valóságghű ábrázolásával „A tárgyias költészettől a mitológizmusig” címmel. Irodalomtörténészek jelentették meg tanulmányaikat. Újraértékelésében nagy szerepet vállalt *Medvigy Endre*, *Tornai József*, valamint *Fodor András*, *Lator László*, *Katona Imre*, *Ignác Rózsa* és *Varga Rózsa*. Az idei év igazi előrelépés volt. A Magvető Könyvkiadó reprezentatív kötetet jelentetett meg „Lovasok opál mezőkön”, a vésztőiek pedig „Megzendül az erdő” címmel. Az előbbihez *Tornai József* írt előszót, az utóbbihoz *Medvigy Endre*. A két kötet erénye az, hogy nem csak *Sinka István* verseinek újraszelektálása, hanem eddig nem közölt, szétszórt versei egy részének gyűjteménye. *Medvigy Endrével* folytatott beszélgetésem során megtudtam, hogy további száz kiadatlan

Sinka-vers még egy kötetet kitenne. A Szigetek könyve annak idején csonkán látott napvilágot, jó lenne, ha teljes kiadásban is olvashatnánk. Nemrég Püski Sándor úira megjelentette New Yorkban a „Fekete bojtár vallomásai”-t. Sinka önéletrajzi regényét. Az eredetiben disszonáns bekezdések voltak, melyeket Püski mellőzött a mostani kiadásnál. Törnai József — és azt hiszem, mindannyiunk — kívánsága, hogy könnyen hozzáférhető, ifiúsági kiadásban láthassuk viszont ezt a regényt itthon is. A Vésztői Tanács szeptember 23-án, egy nappal Sinka István születésének kilencvenedik évfordulója előtt, állandó kiállítást nyitott meg Vésztőn. Két szobából áll, az elsőben Sinka életének mindennapjait és műveit ismerhetjük meg, míg a másodikban Sinka környezetével, a népi írókkal, valamint a Vésztői Földmunkás Kongresszus dokumentumaival találkozunk. Elmondhatjuk: Sinka István hagyatéka, ha lassan is, de eljut oda, ahova kell.

Virághalmy Lea

SINKA-EST

AZ EGYETEMI SZÍNPADON

Nyers, faragott faasztal és néhány szál gyertya mellett egy fiatalember, aki citerázott, egy fiatalasszony, aki népdalokat énekelt és négy férfi, hol összekapaszkodva, hol asztalra borulva idézte meg Sinka Istvánt és verseinek szellemét. A Forrás-kör estje volt ez — melyre Budapesten került sor, ha már Nagyszalontán nem lehetett —, s amelyre Püski Sándor jelenléte és emlékezése nyomta rá hitelesítő pecsétjét. Püskié, aki 1939-ben adta ki először Sinka verseit s azután a háború alatt még néhányszor...

P. B.

FORRÁS-KÖR

1981-ben néhány fiatal előadóművész: Erős József, Homolya Attila, Szabó András, Torday Ferenc, Maczkó Mária népdalénekes és Medvigy Endre irodalomtörténész együttesen megalapította a Forrás-kört. A kör célja a rádió, a televízió, valamint a tankönyvek által nem kellőképpen méltányolt alkotóművészek bemutatása. Nagy hangsúlyt fektetnek az erdélyi magyar irodalom (Dsida Jenő-, Kós Károly-estek) és a népi írók bemutatására (Illyés Gyula, Sinka István, Erdélyi József és a Kelet Népe műsorok). Előadásait főleg az Egyetemi Színpadon tartják, de országszerte is sokat szerepelnek. Eddig tizenkét bemutatójuk volt. Nagy gondot jelent számukra, hogy — lévén nem tananyag — nem tudnak „betörni” a középiskolákba. Az esetek zömében a merev, begyepesedett pedagógusi szemlélettel találják szembe magukat.

VIRÁGHALMY

Az opál mezők lovása

Sinka István a huszadik századi magyar irodalom rendhagyó, érdekes alakja. A nemi irok mozgalmához tartozott, Irányzatuk nem volt egységes, de céljuk mégis közös volt: a népi felforgatás, a 20-as 30-as években felmerült súlyos társadalmi kérdések tudatosítása, s a nemzet lelkesítésének, felébresztésének. Sinka István az elsők között tudatosított sajátos, szuveren kifejezőmódot a parasztság életéről — az „Úri Magyarországi” számára ismeretlen szemzőből.

Ütköztetésének időszakában fennkult hangú, himnikus verseket írt, ezeket bátor-erőteljesen ragyogó jellemzője. 1935-ben szólalt meg a valódi, egyéni hangja a „Pástor-ének” című kisregényében. A népi kultúra archaikus rétegéhez való közeledése műveinek nagy szerkesztési változását is jelentette. Költői formája telt át így a balladai műfajban született legmagyobb alkotással. Törni József így ír balladáiról: „... az első olvasáskor eredetibbnek, nyersebbnek, népköltészetibbnek láttam őket, mint akár a számomra legszebb, legfajlagmasabb Arany-balladákat: a Tengeri-hántást, a Vörös Rébékét vagy a Teteremhívtást... Most aztán, hogy nemrég megjelentek a Kormos István válogatta Sinka-versek, és megint rá kellett ébrednem: kellő világosságban ez a pástor-ének fölöttébb különös egyúttal a modern magyar líra legkülönösebb értéke is — úrra előttem az 1943-ban kiadott Balladákötvetet... A balladák szövege éppúgy ragyogott, vonzott, megerősített, mint annak előtte. Ugyanazt mondhatnám tehát, mint akkor, ifjonti föltámasztás, borzongással: népköltés, vándorlók, ősnépek érzem őket.”

Sinka István nehézségű, kevésszerű, zárkózott, de

sából, a „De enyém ám a hősiesség”-ből. A kénszerű rövidített új fordítással, új szöveggel a nyomda címkéjén leleplezte volna. A kiadót és a nyomdát egyaránt dicséri, hogy nem így történt. A hozzászólásból költészet megakad, a könyv 138 oldalra egy sor nem számíttva üres maradt. A feltűnő korlátozás után a 130. oldalon megkezdődik a vers — Iria Medvigy Endre irodalomtörténeti a Forrásban.

Sinka sajtókapcsolatai jelentősek voltak. Már 1932. május elsején megjelent két himnusz a Bajcsy-Zsilinszky Endre lapjában, a Szabad-ságban. Részt vett a népi irok egyik folyóiratának, a „Kelet Népe”-nek alapításában. Nyugodtan mondhatjuk, hogy itt vált markáns költővé.

Sinka egyik neves évek elején megjelent verseskötete a „Denevérrel honfoglalás” nagy vihart kavart. Ebben a költeményben, előítéletet tanított a „Jüvönvöl”-t, Törni József az, hogy Bihárcsán és Békésben a bérlok többsége német, vagy zsidó származású volt. Mardégy egy örökös éhes, árva kisbalt, aki soha nem tanult sem filozófiát, sem különös esztétikát, társadalmi elméletet, és mindenki által megérdemelt esztétikum, vajon ki ellen fordulhat, ha nem a nagybírtokosok és a bérlok ellen?

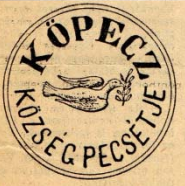
Törni József a Kortársban megjelent cikkében ezt idézi: „Törni József egyik tanulmányából: Weiss Mannfrédnek volt annyi esze, hogy tudja: a munkások nem azért tünnek el, mert zsidó, hanem azért, mert pasztyókés, kizsákmányoló.” Tehát Sinka művészetét nem a ritka nemzeti jelölés, hanem a kor népi-nemzeti radikalizmusa.

A negyvenes években Darvas Józseffel, Nagy Istvánnal, Veres Péterrel és Puskás Sándorral együtt járta az országot, irodalmi esteket tartottak, melyeknek — természetesen — politikai célkitűzése is volt. Ezek ilyen este, Szabadkán, 1942-ben Sinka elszavalta „A por megzúdult a magyar ártusok előtt” című versét. A bácskai főispán tetteért kishíján letörtöztette. Ő maga nem tartozott a felosztás közé, de versei felolvasása révén sokban hozzájárult a találkozó érzelméhez. Csógori Sándor, egyik tanulmányában említi, hogy Sinka István ellenében Magyarország szereplését a II. világháborúban, két, először itt a Doni határártól, 1945 után helyze bizonytalanná vált, de a Rajk-perig részt vett a magyar szellemi életben. Ebben az időszakban előbb a Kiszápadást, aztán 1947. március 15-től a Nemzeti Parasztpárt vállalta Sinkát, 1948-ban kö-

zölék egyik versét Mind-szenthy ellen, a Parasztpárti lapjában, a Szabad Szóban. 1949-ben Sötét István „Négy nemzedék” címmel antológiát jelentetett meg, amelyben hat Sinka-versek is szerepeltek. A koalíciós időkben önálló kötetek nem jelent meg. Elhalasztott. Az ötvenes években megjelent barátai biztositották, 1954-ben a „Hét évszázad magyar versei” című antológia szerkesztésére ké-szültek. Az Irodalmi Újság előzetesben közölte, hogy Sinka-versek is megjelennek az antológiában. Nem így történt. Sinka István nem járult hozzá egy versének közzétételéhez sem, mivel nem kívánta azonosítani magát a Rákosi-rendszer művelődéspolitikájával, 1956 nyarán — bár nem kérte — felvették az Írószövetségbe. Összel az Új Magyarországon jelentek meg versei, később (37-ben) a Földművelésben, a Szabad Földben, végül az Elet és Irodalomban és számos más lapban is. Alacsony példányszámokban, vékonyka kötetek kerültek kiadásra 1961-ben (Eltűnik a hóri domb, Vagy kardra jő, Mesterek uccája). Fölműve a Szigetek könyve, mely Veres Péter Balogh családjával hasonlítható össze. Szerkesztés: az erkölcsei tanulságok átmentése. A Szigetek könyve Sinka irodalmi végrendeletének megfelelően csak posztumusz kiadásban jelen meg, 1972-ben. Öregkori művei közül kiemelkednek biblikus versei. A Biblia fontos szerepet töltött be életében: kisbajdákban gimnaziuma-egyeteme, magabírtulásának idején pedig vigasztalója volt.

Sinka István 1968-ban távozott el közülünk. Mi minden történt halála óta? Születésének nyolcvanadik évfordulóját 1977-ben ünnepelte a magyar szellemi élet. Ekkor jelent meg Görömböi András monográfiája, és a magyar irodalom történetében Sinka István, mintegy kétszáz lírai verse. Még ebben az évben a Forrás szeptemberben tematikus számat jelentetett meg az Egyetemi Színpadon pedig „Ekekre bójár” címmel előadást rendezett. A későbbi években megjelent Pomogáts Béla könyve a népi lírikusok valóságos ábrázolásával „A társaság költészetéről a miltokoszmus” címmel irodalomtörténetek jelentették meg tanulmányait. Újraértékelésében nagy szerepet vállalt Medvigy Endre, Törni József, valamint Fodor András, Lator László, Katona Imre, Ignácz Rózsa és Varga Rózsa. Az ideiglenes előrelépés volt. A Magyar Könyvtár reprezentatív kötetet jelentetett meg „Lovasok opál mezőin”, a vers-tetiek pedig „Megzúdult az erdő” címmel. Az előbbihez Törni József írt előszót, az utóbbihoz Medvigy Endre. A két kötet erőnye az, hogy nem csak Sinka István verseinek ábrázolása, hanem addig nem közölt, szétszórt versei egy részének gyűjteménye. Medvigy Endrével folytatott beszélgetésem során megtudtam, hogy további száz kiadásban Sinka-versek még egy kötetet kitérnek. A Szigetek könyve annak idején csak két kötet napvilágot, jó lenne, ha teljes kiadásban is olvashatnánk. Nemrég Puskás Sándor úrra megjelentette New Yorkban a „Ekekre bójár” vallomását. Sinka anélkül, részt vevő, az eredetiben dísznázás bevezetések voltak, melyeket Puskás mellőzött a mostani kiadásból. Törni József — és azt hiszem, mindannyiunk — kívánsága, hogy könnyen hozzáférhető, ifjúsági kiadásban láthassuk viszont ezt a regényi lthont is. A Vésztői Tanács szeptember 23-án, egy napon Sinka István születésének nyolcvanadik évfordulóján előtt, allendő kiállítását nyitott meg Vésztőn. Két emeleti áll az előbbin Sinka életének mind-mindent, és műveit ismerhetjük meg, míg a másikon Sinka környezetével, a népi irokkal, valamint a Vésztői Földművelés Keresztényes dokumentumai találkozik. Elmondhatjuk: Sinka István hazaért, ha lassan is, de eljut oda, ahova kell.

Virághalmi Lea

mélyvérszű művész volt. A központi költés nem jutott el, tudomására edemája és bátyja korai halála miatt már tízenet éves korában munkába kellett állnia. Mine minden érző ember, ő is nehezen tűrte a megpróbáltatásokat, és a kudarcokat. Sajnos volt benne része is. Először szüleinek, Katona Zsuzsán korán meghalt. Felesége, Papp Piroška elvezetése szinte győgyíthatatlan sebet ejtett rá. Második, Péczely Katóval kötött házassága hamar elromlott. Úgy tűnik, feledést számára csak Sajn Magdi tudott hozni.

Megértő barátai a népi irok közül kerültek ki. Ők — Veres Péter és Szabó Pál — hasonló nagy ösztönzések voltak. Sinka munkássága az övékével egyenrangúnak tekinthető — neve mégis kevésbé ismert. Ez műveinek megjelenési nehézségével magyarázható. Első kötetét a Szegedmi Péter András Gimnázium adta ki, 1939—44-ben. A „Pásztor-ének” a Felvidéki Kárpátok Szövetség íróitól látott napvilágot. Emberek méltó életét csak 1939 után kereshetett élni. Ekkor karolta fel őt Puskás Sándor, és a Magyar Elet kiadónál majdnem minden addigi művét megjelentette. Leghíresebbé a „Vád” című gyűjteményes verseskötete vált. „Látlottam a bivalyost s úgy szórtam bele a lázat, hogy a szemé bogarán már lángoltak a cselédházak. Lángoltak és porig estek, tűzbe eszték, sok cselédom, s a cselédházak cselédváncán füstölt a por faldalom...”

„A versből: izgatásra a hatalom csak 1940-ben ígvelt fel. Ekkor a királyi üdvöz, az úri rendszer Sinkától feltéve, majdnem teljes oldalait törölte a Vád kötet II. kiadá-

SINKA-EST AZ EGYETEMI SZÍNPADON

Nyers, faragott faasztal és néhány szál gyertya mellett egy fiatalember, aki elszáradt, egy fiatalasszony, aki népdalokat énekel, és négy férfi, hol összekapasz-kodva, hol asztalra borulva idézte meg Sinka Istvánt és verseinek szellemét. A Forrás-kör este volt ez — melyre Budapestre került sor, ha már Nagyszombatban nem lehetett —, s amelyre Puskás Sándor jelenléte és emlékeztetése nyomta rá hitelesítő pecsétjét. Puskás, aki 1939-ben adta ki először Sinka verseit s azután a háború alatt meg néhányszor...

FORRÁS-KÖR

1981-ben néhány fiatal előadóművész: Erős József, Homolya Attila, Szabó András, Törtyei Ferenc, Mucsko Mária népdalénekes és Medvigy Endre irodalomtörténet-szerkesztő megalapította a Forrás-kört. A kör célja a rádió, a televízió, valamint a tankönyvek által nem kellőképpen méltányolt irodalomművek bemutatása. Nagy hangsúlyt fektetnek az erdélyi magyar irodalom (Dávid Jenő, Kós Károly-estek) és a népi irok bemutatására (Illés Gyula, Sinka István, Erdélyi József és a Kelet Népe műsora). Előadások főleg az Egyetemi Színpadon tartják, de országosra is sokat szerepelnek. Eddig tízenket bemutattak volt. Nagy gondot jelent számukra, hogy — lévén nem tananyag — nem tudnak „betörni” a középiskolákba. Az estek zömében a merev, begyepesedett pedagógiai szemlélettel találják szembe magukat.

VIRÁGHALMI